

Underbilag 2 til Bilag 6.

Justitsministeriet.

København, den 30. Maj 1911.

Efter at Justitsministeriet i Skrivelse af 17. December f. A. havde erklæret sig villigt til at forhandle med Finansministeriet angaaende det almindelige Spørgsmaal om Dommeres Afskedigelse med Grundlovspension, har det kgl. Ministerium i Skrivelse af 30. s. M. (P 1838) fremsat forskellige Bemærkninger om det saaledes rejste Spørgsmaal.

Foranlediget heraf skal man udtale følgende:

Det maa først bemærkes, at det neppe lader sig gøre at stille det med Grundlovens § 73 forfulgte Formaal: at Dommere under betryggende Garantier og kun under disse kunne fjernes paa Grund af manglende Kvalifikationer til fortsat Bestridelse af Embedet, i lige Plan med det fiskale Modhensyn, idet det første Hensyn er af største Betydning for en af Statslivets vigtigste Funktioner, medens Statskassens Interesser paa dette særlige Omraade ikkun er af meget begrænset Rækkevidde.

Naar Finansministeriet derhos ønsker at stille enhver 65-aarig Dommer, hvis Afgang af Rettens Justitiarius og Justitsministeriet findes betimelig, under den moralske Pression, som ligger i, at han opfordres til at søge sin Afsked, vilde Følgen af en saadan Fremgangsmaade forudseelig blive denne: allerede Hensynet til at undgaa Skinnet af at klamre sig til Dommersædet og dets Indtægt vilde for nogle blive en afgørende Grund til at søge Afsked med sædvanlig reduceret Pension, medens andre vilde stille sig afvisende og derved eventuelt opnaa at faa fuld Gage ved deres Afgang. Man vilde saaledes komme til med beraad Hu at hidføre en Forskel i de afgaaede Dommeres økonomiske Stilling, der nærmest bundede i en Forskel i deres Naturel, men ikke havde nogen som helst rationel Begrundelse i Omfanget og Værdien af den Embedstjeneste, de havde ydet Staten.

For saa vidt Finansministeriet dernæst mener, at Spørgsmaalet om fuld Embedsgage er udelukket, hvor Afskeden stemmer med vedkommendes Ønske, er dette i absolut Modstrid med, hvad der er udtalt i Betænkningen fra Udvalget i den grundlovgivende Forsamling, hvor det netop udtrykkelig betones, at Beføjelsen efter Grundlovens § 73 af Regeringen vistnok kun vil blive benyttet i Overensstemmelse med Dommerens eget Ønske, undtagen hvor hans Svaghed er notorisk (Grundlovgivende Rigsforsamlings Forhandlinger Sp. 1530). Der ligger i denne betydningsfulde Udtalelse to Ting: *dels* at en Forstaaelse mellem Ministeriet og Dommeren om hans Afskedigelse med fuld Gage ikke er en Utilbørlighed, en Omgaaelse af gældende Regler, men netop tilsigtet som det normale, *dels* at den administrative Afskedigelse bør kunne anvendes ogsaa imod Dommere over den paagældende Aldersgrænse, der ganske havde mistet Evnen til at bestride deres Embede, og som ere uvillige til eller ude af Stand til at søge deres Afsked. Jfr. hermed ogsaa Ørstedes Udtalelser ibidem. Sp. 2478: „... antaget af Provincialstænderne i 1846 i deres Betænkning over Udcast til Pensionsloven, idet de stod paa, at Embedsmænd, som afskedigedes uden Lov og Dom, skal have $\frac{2}{3}$ Gage i Pension, men hvis de hørte til de egentlige Dommere skal de have hele Gagen. Dette synes i sig en passende Bestemmelse. Jeg skal ogsaa tro, at der maatte sikres Dommere, naar de ej dømmes fra Embedet, deres fulde Indtægt, men ej absolut tilsikres at blive paa Dommersædet. Man har mange Eksempler paa, at Dommere ere blevne *saa sløve og forsømmelige*, at de ej behørigt kunde varetage deres Embedspligter og Embedet ej betroes dem; under saadanne Omstændigheder at afskedige dem med fuld Gage var den Udvej, man betraadte, og jeg troer ogsaa, at Embedsmændene derved vil have en aldeles sikker Stilling.“

Medens det nu herefter vel vil være rigtigt at benytte Domsvejen i Tilfælde af Dommerens personlige Uværdighed, stiller det sig allerede yderst tvivlsomt, om